

Arvodesriktlinjer

Regler för arvode för förordnade ställföreträdare och andra
ersättningar

KSF 2019/12
Wärna akt 0

Antagen av Överförmyndarnämnden 2019-01-09, § 11

Mitt i Skåne

Innehållsförteckning

1.	Inledning	4
1.1.1	Förkortningar	4
2.	Allmänna bestämmelser	4
2.1	Ställföreträdarskap som omfattas av bestämmelserna	4
2.1	Allmänt om uppdraget som ställföreträdare	5
3.	Uppdraget som god man eller förvaltare	5
3.1	Allmänna bestämmelser för god man eller förvaltare	5
3.1.1	Bevaka rätt	6
3.1.2	Förvalta egendom	7
3.1.3	Sörja för person	8
4.	Uppdraget som god man av tillfällig karaktär	9
4.1	Allmänna bestämmelser om god man av tillfällig art	9
5.	Uppdraget som förordnad förmyndare	10
5.1	Allmänna bestämmelser för förmyndare	10
5.2	Allmänna bestämmelser om uppdraget som särskilt förordnade vårdnadshavare	10
6.	Uppdraget som god man för ensamkommande barn	11
6.1	Allmänna bestämmelser om uppdraget som god man för EKB	11
7.	Arvode för gode män och förvaltare	12
7.1	Allmänt om arvode	12
7.2	Begäran om arvode	12
7.3	Beslut om arvode	13
7.4	Arvode för gode män och förvaltare som endast "Bevakar rätt"	13
7.5	Arvode för gode män och förvaltare som endast "Förvalta egendom"	15
7.6	Arvode för gode män och förvaltare som endast "Sörja för person"	17
8.	Extra arvode i samband med specifik åtgärd	19
9.	Arvode till förmyndare	20
10.	Arvode för särskilt förordnade vårdnadshavare	21
11.	Arvode för godmanskap av tillfällig karaktär	22
12.	Arvode för gode män till ensamkommande flyktingbarn	24
13.	Bestämmelser om vem som betalar arvode	25
13.1	Bestämmelser om när arvode bekostas av huvudmannen	25
13.2	Bestämmelser om när arvode bekostas av Hörby eller Hörs kommun	25
14.	Bestämmelser om köresättning och kostnadsersättning	26

15. Bestämmelser om vad som inte ingår i uppdraget som ställföreträdare 27
16. Bestämmelser om åtgärder som kräver överförmyndarnämndens samtycke.....27

1. Inledning

Riktlinjen innehåller bestämmelser för ansökan om ställföreträdare, utredning av behov av ställföreträdare och beslut om ersättning för ställföreträdare enligt Föräldrabalken (SFS 1949:381) och Lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn. Riktlinjerna är utarbetade av Överförmyndarnämnden för bedömning av ersättning till förmyndare, god man eller förvaltare med uppdrag i Höör och Hörby kommun.

Riktlinjen är framtagen för att säkerställa ett rättssäker beslutsförfarande inom Överförmyndarnämndens verksamhet vid bedömning av rätt till arvode och ersättning för utfört uppdrag. Vidare för att tillförsäkra likabehandling av ställföreträdare och huvudmän. Riktlinjen ska användas som grund mot vilken bedömningen görs, men en enskild bedömning görs i varje ärende.

Riktlinjerna är framtagna utifrån gällande lagstiftning och praxis på området samt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) cirkulär 18:7 Arvoden och ersättningar till förmyndare, gode män och förvaltare.

Det finns i lagstiftningen inget närmare angivet om hur stor ersättningen ska vara eller hur ofta den ska betalas ut. Detta betyder att Överförmyndarnämnden har full frihet att bestämma hur ofta och för vilken tid arvode och ersättning för utgifter ska betalas.

1.1.1 Förkortningar

- EKB: Ensamkommande flyktingbarn.
- SFS: Svensk författningssamling
- FB: Föräldrabalken (1949:381).
- SKL: Sveriges Kommuner och Landsting
- 11:1: Kapitel:§
- SoL: Socialtjänstlag (2001:453)

2. Allmänna bestämmelser

2.1 Ställföreträdarskap som omfattas av bestämmelserna

- Ställföreträdare förordnad med stöd av **11:1- 11:3 FB**.
- God man förordnad med stöd av **11:4 FB**.
- Förvaltare förordnad med stöd av **11:7 FB**.
- Särskilt förordnad vårdnadshavare **kapitlet 10 FB**.
- Förordnad förmyndare **kapitlet 10 FB**.
- God man förordnad enligt **Lag om god man för ensamkommande barn (SFS 2005:429)**.

2.1 Allmänt om uppdraget som ställföreträdare

§ 1.

Ställföreträdarskap är inte en anställning utan ett *frivilligt uppdrag* som präglas av ett betydande mått av ideell verksamhet. Ställföreträdare kan därför inte förvänta sig ersättning för allt arbete som utförs i uppdraget och ersättningen kan inte jämföras med en lön.

§ 2.

Ställföreträdarna ska hålla sig uppdaterad med aktuell lagstiftning och de riktlinjer som överförmyndarnämnden antagit.

§ 3.

I ställföreträdarens uppdrag ingår att ha kontakt med Överförmyndarnämnden och lämna en skriftlig redogörelse för uppdraget utan särskild ersättning.

§ 4.

Ställföreträdaren är skyldig att på begäran av Överförmyndarnämnden inkomma med förteckning, årsräkning och sluträkning samt övriga redovisningshandlingar som Överförmyndarnämnden efterfrågar.

§ 5.

Ställföreträdare ska löpande föra anteckningar om uppdraget och ska hålla räkenskaperna ordnade på ett sådant sätt att Överförmyndarnämnden när som helst under året kan begära in redovisning.

§ 6.

Ställföreträdaren ska tillse att huvudmannens och ställföreträdarens tillgångar inte blandas.

§ 7.

Om ställföreträdare är förhindrad att fullfölja sitt uppdrag i enlighet med dessa riktlinjer så ska ställföreträdarens meddela överförmyndaren. Överförmyndaren tar då ställning till om tillfällig ställföreträdare bör utses eller om ställföreträdaren bör entledigas från uppdraget helt.

3. Uppdraget som god man eller förvaltare

§ 8.

Dessa bestämmelser gäller för ställföreträdare som är förordnade gode män eller förvaltare i enlighet med 11 kapitlet i föräldrabalken.

3.1 Allmänna bestämmelser för god man eller förvaltare

§ 9.

Gode män och förvaltare ska, i den utsträckning det följer av deras förordnande, bevaka rätten för de personer som de företräder, förvalta deras tillgångar och sörja för deras person.

§ 10.

Ställföreträdaren ska agera på det sätt som är till störst nytta för huvudmannen.

§ 11.

Ställföreträdare vars huvudmän har stora skulder ska verka för att minska skulderna, förutsatt att, en minskning av skulden är till fördel för huvudmannen.

§ 12.

Ställföreträdaren ska alltid verka för att skulden inte växer.

§ 13.

Ställföreträdaren ska regelbundet besöka huvudmannen om inte nämnden beslutat om något annat. Ställföreträdaren ska göra ett hembesök hos huvudmannen en gång i månaden.

§ 14.

Ställföreträdaren ska tillse att huvudmannen har en bra boendemiljö, får god vård och omsorg samt har så hög livskvalitet som möjligt utifrån huvudmannens rådandesituation.

§ 15.

Ställföreträdaren ska verka för att huvudmannens sociala liv:

- a) Huvudmannen har en kontaktperson,
- b) Huvudmannen uppmuntras till att utveckla och bibehålla relationer med anhöriga, vänner osv. som kan fylla de mer sociala behoven.
- c) Ställföreträdaren ska uppmärksamma huvudmannens behov av sociala kontakter, fritidsverksamhet, daglig sysselsättning, rekreation m.m. och ta de initiativ som är lämpliga för detta ändamål.

§ 16.

Ställföreträdaren ska tillse att huvudmannen behöver hjälp med t.ex. större inköp eller flytt.

3.1.1 Bevaka rätt

3.1.1.1 Allmänt om bestämmelserna att bevaka rätt

§ 17.

Ställföreträdaren ska bevaka sin huvudmans rätt i samhället och huvudmannens rättigheter.

§ 18.

Ställföreträdaren ska bevaka sin huvudmans rätt i daglig förvaltning och omsorg.

§ 19.

Ställföreträdaren ska tillse att huvudmannen har försäkringar såsom hemförsäkring, olycksfallsförsäkring och trafikförsäkring,

§ 20.

Ställföreträdaren ska tillse att huvudmannen har rätt insatser från socialtjänsten såsom kontaktperson, hemtjänst och personlig assistent.

§ 21.

Ställföreträdaren ska tillse att huvudmannen uppbär de ersättningar från försäkringskassan och motsvarande instanser som huvudmannen har rätt till.

§ 22.

Ställföreträdaren ska tillse att huvudmannens skyldigheter blir fullgjorda. Detta inbegriper att exempelvis att betala skatt för inkomst, fastigheter och fordon som huvudmannen äger samt att lämna in deklaration i tid.

3.1.1.2 Bevaka rätt vid särskilda tillfällen

§ 23.

Ställföreträdaren ska bevaka sin huvudmans rätt vid fastighetsförsäljning.

§ 24.

Ställföreträdaren ska bevaka sin huvudmans rätt vid bodelning i samband med skilsmässa.

§ 25.

Ställföreträdaren ska bevaka sin huvudmans rätt vid vårdnadstvister.

§ 26.

Ställföreträdaren ska bevaka sin huvudmans rätt vid arvskiten.

§ 27.

Ställföreträdaren ska bevaka huvudmannens rätt i samband med åtal och brottmål, eller andra former av tvister.

§ 28.

Ställföreträdaren ska, om situationen kräver, tillse att huvudmannen får den juridiska hjälp som huvudmannen behöver.

§ 29.

Ställföreträdaren ska bestrida avtal och köp som huvudmannen gjort utan ställföreträdarens vetskap om dessa köp eller avtal inte är till huvudmannens fördel.

§ 30.

Uppräkningen av att bevaka rätt vid särskilda tillfällen är inte uttömmande, det kan finnas andra särskilda tillfällen nämnden beslutar att ansöka om att bevaka huvudmannens rätt.

3.1.2 Förvalta egendom

3.1.2.1 Allmänt om bestämmelserna att förvalta egendom

§ 31.

Ställföreträdaren ska inom begreppet förvalta egendom sköta sin huvudmans dagliga förvaltning, såsom att betala löpande räkningar för huvudmannens uppehälle.

§ 32.

Ställföreträdaren ska tillse att räkningar betalas i tid och att huvudmannen inte får påminnelser, inkassokrav eller betalningsföreläggande från Kronofogden.

- a) ställföreträdaren ska redogöra till Överförmyndarnämnden om huvudmannen mottar betalningspåminnelser, inkassokrav eller betalningsföreläggande från Kronofogden.

§ 33.

I begreppet förvalta egendom kan även ingå att förvalta huvudmannens egendom så att den är tryggad för framtiden och ger en bra avkastning.

§ 34.

Om huvudmannen äger fast egendom så ska ställföreträdaren ombesörja att egendomen inte minskar i värde genom misskötsel.

§ 35.

Ställföreträdaren ska verka för att huvudmannen inte blir skuldsatt på grund av förpliktelser knutna till egendomen.

§ 36.

Ställföreträdare ska bestrida avtal och köp som huvudmannen gjort utan ställföreträdarens vetskap om dessa köp eller avtal inte är huvudmannen till godo.

§ 37.

Ställföreträdaren ska även se till att huvudmannen betalar skatt och att deklarationen lämnas in i rätt tid.

§ 38.

Om situationen kräver det ska ställföreträdaren att tillse att huvudmannen får den redovisningshjälp som huvudmannen behöver.

3.1.3 Sörja för person

3.1.3.1 Allmänt om bestämmelserna att sörja för person

§ 39.

Ställföreträdaren ska bevaka huvudmannens personliga intressen och vara en länk mellan huvudmannen och den sociala omgivningen kring huvudmannen.

§ 40.

Ställföreträdaren ska verka för huvudmannens personliga intressen:

- a) Ställföreträdaren ska hålla sig uppdaterad om huvudmannens boendesituation.
- b) Ställföreträdaren ska ha kontakt med:
  - Huvudmannen.
  - Huvudmannens anhöriga och andra närstående anhöriga samt stödpersoner.
  - Huvudmannens vård- och omsorgspersonal eller boendepersonal.

3.1.3.2 Bestämmelser om sociala insatser och bistånd i uppdraget sörja för person

§ 41.

Ställföreträdaren ska hjälpa huvudmannen att ansöka om hemtjänst eller liknande.

§ 42.

Ställföreträdaren ska hjälpa huvudmannen att ansöka om andra sociala insatser och bidrag som huvudmannen kan vara berättigad till.

Om huvudmannen inte är berättigad till samhällets sociala insatser, men huvudmannen har ekonomiska förutsättningar kan ställföreträdaren hjälpa till med att köpa in tjänsterna för huvudmannens räkning.

§ 43.

Ställföreträdare ska delta i utformandet av genomförandeplan/ vårdplan gällande vilka insatser av personlig natur som huvudmannen är i behov av i bostaden.

§ 44.

Ställföreträdaren ska verka för huvudmannens behov av vård, medicinering, hjälpmedel, service och omsorg.

§ 45.

Ställföreträdaren ska överklaga eventuella avslagsbeslut på ansökta insatser.

3.1.3.3 Bestämmelser om praktiska bestyr i uppdraget sörja för person

§ 46.

Ställföreträdaren bör även tillvara ta möjligheten att engagera närstående till huvudmannen att hjälpa till med praktiska bestyr exempelvis vid flytt, reparationer i bostaden m.m.

§ 47.

Ställföreträdaren får utifrån huvudmannens ekonomiska situation och med hänsyn till huvudmannen ansöka om kan få bidrag för sådana insatser hyra in flyttfirmor, hantverkare osv.

4. Uppdraget som god man av tillfällig karaktär

4.1 Allmänna bestämmelser om god man av tillfällig art

§ 48.

Överförmyndarnämnden beslutar om att förordna en ställföreträdare enligt föräldrabalken kap. 11

§§ 1-3.

§ 49.

En ställföreträdare enligt kap.11, §1, kan förordnas om förmyndare inte kan utöva sitt förmynderskap exempelvis på grund av sjukdom.

§ 50.

En ställföreträdare enligt kap.11, § 2, kan förordnas då förmyndare och barn har del i samma oskiftade dödsbo. Gode mannen ska då bevaka barnets rätt.

§ 51.

En ställföreträdare enligt kap.11, § 3, kan förordnas för att bevaka okända arvingars rätt i dödsbo.

5. Uppdraget som förordnad förmyndare

5.1 Allmänna bestämmelser för förmyndare

§ 52.

Överförmyndarnämnden beslutar om att förmyndare enligt föräldrabalken kap. 10

§ 53.

Ställföreträdare som har förvaltare får inte vara förmyndare.

§ 54.

Vanligtvis är det vårdnadshavaren/arna för ett barn som är förmyndare för barnet. Om två föräldrar har delad vårdnad är båda föräldrarna förmyndare.

§ 55.

Förmyndare kan även förordnas om föräldern till barnet själv är under 18 år, om föräldrarna till barnet dör eller om det finns särskilda skäl att entlediga en förälder från förmynderskapet.

§ 56.

Ställföreträdare som har förordnats särskilt till vårdnadshavare är också förmyndare för barnet.

§ 57.

Förmyndaren ska förvalta barnets tillgångar och företräda dem i angelägenheter som rör tillgångarna. Det betyder att en förordnad förmyndare inte företräder barnet i personliga angelägenheter utan bara i ekonomiska och bevakar barnets rätt i frågor som hör ihop med dess tillgångar. Undantag finns i lag, exempelvis inkomst av eget arbete när barnet är över 16 år.

§ 58.

Är särskild förvaltning anordnad, ska den som utövar förvaltningen årligen lämna redovisning över förvaltningen till förmyndaren.

§ 59.

Förmyndaren företräder i övrigt barnet när detta inte enligt lag skall göras av någon annan.

§ 60.

En medförmyndare har inom sitt uppdrag samma skyldigheter och rättigheter som en förordnad förmyndare.

5.2 Allmänna bestämmelser om uppdraget som särskilt förordnade vårdnadshavare

§ 61.

Bestämmelserna om förordnade förmyndare gäller även för den som blivit särskilt förordnad vårdnadshavare.

§ 62.

Tingsrätten beslutar om särskilt förordnade vårdnadshavare enligt kap 10, § 3 FB.

§ 63.

En särskilt förordnad vårdnadshavare ska förvalta barnets tillgångar och företräda dem i angelägenheter som rör tillgångarna.

§ 64.

Den eller de personer som förordnas till särskilt förordnade vårdnadshavare av tingsrätten är också förmyndare för den omyndige om inget annat beslutas.

6. Uppdraget som god man för ensamkommande barn

6.1 Allmänna bestämmelser om uppdraget som god man för EKB

§ 65.

Den som är god man enligt lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn har att i vårdnadshavares och förmyndares ställe ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta dess angelägenheter.

§ 66.

Den gode mannen har rätt och skyldighet att bestämma i alla frågor som rör barnets angelägenheter, personliga såväl som ekonomiska och rättsliga.

§ 67.

Den gode mannen är en juridisk företrädare för barnet. Den gode mannen har rätt att och bör alltid närvara vid möten hos Migrationsverket, socialtjänsten och polisen i ärende som rör huvudmannen.

§ 68.

Den gode mannen ska **inte** ansvara för den dagliga omvårdnaden eller tillsynen av barnet.

§ 69.

Den gode mannen har inte försörjningsskyldighet gentemot det ensamkommande flykting barnet.

§ 70.

Ansvaret för den dagliga omsorgen vilar i huvudsak på personalen på boendet eller familjehemsföräldrarna.

§ 71.

En kontaktperson, som kan beviljas med stöd av SoL, kan också fungera som ett personligt stöd för barnet.

7. Arvode för gode män och förvaltare

7.1 Allmänt om arvode

§ 72.

En ställföreträdare enligt 11 kap. 4 § FB och förvaltare enligt 11 kap. 7 § FB ska bevaka sin huvudmans rätt, förvalta hans eller hennes egendom och sörja för dennes person.

§ 73.

Ställföreträdarens uppdrag kan avse alla dessa tre områden men kan också vara begränsat till ett eller två av uppdragen.

§ 74.

Ställföreträdare kan också bevaka rätt vid ett särskilt tillfälle.

§ 75.

Ställföreträdare har rätt till ett *skäligt* arvode för sitt uppdrag samt ersättning för de utgifter som varit *skäligen påkallade* för uppdragets fullgörande.

§ 76.

Ställföreträdaren är inte berättigad till arvode för arbete som ställföreträdaren utför men som faller utanför uppdraget. Bedömning om huruvida utfört arbete faller in under uppdraget görs av överförmyndarnämnden i samband med arvodering.

§ 77.

Det är huvudmannens behov som avgör vad som ska anses ingå i uppdraget. Det innebär att arvodet kan skifta över tid beroende på vilka insatser ställföreträdaren har vidtagit.

7.2 Begäran om arvode

§ 79.

För rätt till arvode måste ställföreträdaren särskilt ansöka om arvode och inlämna sin redogörelse till Överförmyndarnämnden.

§ 80.

Ställföreträdaren har endast rätt till ersättning för det uppdrag som ställföreträdaren blivit förordnad för genom beslut från allmän domstol eller från Överförmyndarnämnden.

§ 81.

Ställföreträdaren ska ge Överförmyndarnämnden de upplysningar som Överförmyndarnämnden anser sig behöva för att kunna fatta beslut om arvode.

7.3 Beslut om arvode

§ 82.

Överförmyndarnämnden beslutar om det är huvudmannen eller kommunen som ska arvodera ställföreträdaren.

§ 83

Överförmyndarnämnden beslutar om arvodets storlek och kostnadsersättning.

§ 84.

Ställföreträdare som missköter sitt uppdrag eller sin redovisning kan få sänkt arvode eller inget arvode alls.

§ 85.

För att ha rätt att uppbära fullt arvode måste ställföreträdaren besöka huvudmannen om inte särskilt undantag gjorts av överförmyndarnämnden.

- a) För delen *bevaka rätt* ska utbetalas ska ställföreträdaren besökt sin huvudman ungefär 1 gång varannan månad eller 6 gånger per år.
- b) För delen *förvalta egendom* ska utbetalas ska ställföreträdaren besöka sin huvudman 6 gånger per år.
- c) För delen *sörja för person* ska utbetalas ska ställföreträdaren besöka sin huvudman 10-12 gånger per år.

§ 86.

Beslut om arvode och ersättning kan överklagas till allmän domstol av både ställföreträdare och huvudman.

§ 87.

Ersättningen beräknas i % av gällande prisbasbelopp.

7.4 Arvode för gode män och förvaltare som endast "Bevakar rätt"

7.4.1 Allmänna arvodesbestämmelser där endast bevaka rätt ingår i uppdraget

§ 88.

Ställföreträdare kan bevaka rätt vid ett särskilt tillfälle.

§ 89.

Ställföreträdare har rätt till ett *skäligt* arvode för sitt uppdrag samt ersättning för de utgifter som varit *skäligen påkallade* för uppdragets fullgörande.

§ 90.

Ställföreträdaren är inte berättigad till arvode för arbete som ställföreträdaren utför men som faller utanför uppdraget. Bedömning om huruvida utfört arbete faller in under uppdraget görs av överförmyndarnämnden i samband med arvodering.

§ 91.

Det är huvudmannens behov som avgör vad som ska anses ingå i uppdraget. Det innebär att arvodet kan skifta över tid beroende på vilka insatser ställföreträdaren har vidtagit.

7.4.2 Begäran om arvode

§ 92

För rätt till arvode måste ställföreträdaren särskilt ansöka om arvode och inlämna sin redogörelse till Överförmyndarnämnden.

§ 93.

Ställföreträdaren har endast rätt till ersättning för det uppdrag som ställföreträdaren blivit förordnad för genom beslut från allmän domstol eller från Överförmyndarnämnden.

§ 94.

Ställföreträdaren ska ge Överförmyndarnämnden de upplysningar som Överförmyndarnämnden anser sig behöva för att kunna fatta beslut om arvode.

7.4.3 Beslut om arvode

§ 95.

Överförmyndarnämnden beslutar om det är huvudmannen eller kommunen som ska arvodera ställföreträdaren.

§ 96.

Överförmyndarnämnden beslutar om arvodets storlek och kostnadsersättning.

§ 97.

Ställföreträdare som missköter sitt uppdrag eller sin redovisning kan få sänkt arvode eller inget arvode alls.

§ 98.

Beslut om arvode och ersättning kan överklagas till allmän domstol av både ställföreträdare och huvudman.

§ 99.

Om ställföreträdarens uppdrag endast täcker bevaka rätt så ska arvoderingen beräknas utifrån nedanstående kategorier:

Kategori 1: 10% av prisbasbeloppet.

Exempelvis kan uppdraget bevaka rätt som omfattas av kategori 1 innebära:

- a) Bistå huvudmannen med bostadsavveckling,
- b) Bistå huvudmannen med bostadsbyte,

- c) Bistå huvudmannen försäljning av fast egendom eller bostadsrätt med mäklarhjälp,
- d) Bistå huvudmannen med boutredning och arvskifte skött av ombud,
- e) Bistå huvudmannen med enklare kontakter med fordringsägare,
- f) Bistå huvudmannen med ansökningar om bidrag och insatser, deklaration och skatt.

Kategori 2: 20% av prisbasbeloppet.

Exempelvis kan uppdraget bevaka rätt som omfattas av kategori 2 innebära:

- a) Bistå huvudmannen med skuldsanering enligt skuldsaneringslagen,
- b) Bistå huvudmannen med omfattande skuldutredning,
- c) Bistå huvudmannen med försäljning av fast egendom eller bostadsrätt utan mäklare, men detta förutsätter samtycke från överförmyndarnämnden.
- d) Bistår huvudmannen med kvalificerat arbete i samband med bodelning och arvskifte,
- e) Bevaka huvudmannens rätt vid rättegång eller asylprocess.
- f) Bevakande av avtal och abonnemang som huvudmannen tecknar.

Kategori 3: 21-30 % av prisbasbeloppet.

Exempelvis kan uppdraget bevaka rätt som omfattas av kategori 3 innebära:

- a) Bistå huvudmannen med renodlat kvalificerat juridiska arbete,
- b) Bistå huvudmannen med *mycket* omfattande skuldutredning,
- c) Bistå huvudmannen med stora fastighetsaffärer eller hyresfastigheter.

§ 100.

Uppräkningarna i kategorierna 1-3 är *inte* uttömmande, det kan finnas andra fall som faller inom arvodeskategorierna.

7.5 Arvode för gode män och förvaltare som endast "Förvalta egendom"

7.5.1 Allmänna arvodesbestämmelser där endast "förvalta egendom" ingår

§ 101.

Ställföreträdare har rätt till ett *skäligt* arvode för sitt uppdrag samt ersättning för de utgifter som varit *skäligen påkallade* för uppdragets fullgörande.

§ 102.

Ställföreträdaren är inte berättigad till arvode för arbete som ställföreträdaren utför men som faller utanför uppdraget. Bedömning om huruvida utfört arbete faller in under uppdraget görs av överförmyndarnämnden i samband med arvodering.

§ 103.

Huvudmannens behovsbild som avgör vad som ska anses ingå i uppdraget. Det innebär att arvodet kan skifta över tid beroende på vilka insatser ställföreträdaren har vidtagit.

§ 104.

För att fullt arvode ska utbetalas för delen förvalta egendom ska huvudmannen inte ha fått betalningspåminnelser, inkassokrav eller betalningsföreläggande under perioden som arvodet avser.

§ 105.

Ställföreträdaren kan uppbära fullt arvode om ställföreträdaren kan visa att betalningspåminnelser, inkassokrav eller betalningsföreläggande beror på omständigheter utanför ställföreträdarens kontroll.

7.5.2 Begäran om arvode

§ 102.

För rätt till arvode måste ställföreträdaren särskilt ansöka om arvode och inlämna sin redogörelse till Överförmyndarnämnden.

§ 103.

Ställföreträdaren har endast rätt till ersättning för det uppdrag som ställföreträdaren blivit förordnad för genom beslut från allmän domstol eller från Överförmyndarnämnden.

§ 104.

Ställföreträdaren ska ge Överförmyndarnämnden de upplysningar som Överförmyndarnämnden anser sig behöva för att kunna fatta beslut om arvode.

7.5.3 Beslut om arvode

§ 105.

Överförmyndarnämnden beslutar om det är huvudmannen eller kommunen som ska arvodera ställföreträdaren.

§ 106.

Överförmyndarnämnden beslutar om arvodets storlek och kostnadsersättning.

§ 107.

Ställföreträdare som missköter sitt uppdrag eller sin redovisning kan få sänkt arvode eller inget arvode alls

§ 108.

Beslut om arvode och ersättning kan överklagas till allmän domstol av både ställföreträdare och huvudman.

§ 109 .

Om ställföreträdarens uppdrag endast täcker delen "förvalta egendom" så ska arvoderingen beräknas utifrån nedanstående kategorier:

Kategori 1: 1-10% av prisbasbeloppet.

Exempelvis kan uppdraget förvalta egendom som omfattas av kategori 1 innebära:

- a) Ställföreträdaren handhar huvudmannens ekonomi, ansöker om bidrag och ersättningar.
- b) Ställföreträdaren sköter deklarerationer och skatt,

- c) Ställföreträdaren betalar löpande räkningar och utbetalar fickpengar till huvudmannens boende eller huvudman samt granskar eventuell kassabok på boende.

Kategori 2: 11-20% av prisbasbeloppet

Exempelvis kan uppdraget förvalta egendom som omfattas av kategori 2 innebära:

- a) Ställföreträdaren handhar huvudmannens samtliga tillgångar.
Det krävs en mera *aktiv förvaltning* från ställföreträdarens sida såsom omplaceringar och andra löpande åtgärder under året.
Kontakter med fordringsägare, inkassobolag, banker och Kronofogden kan förekomma.
- b) Ställföreträdaren handhar förvaltning av fastigheter, hyresfastigheter och fast egendom som huvudmannen äger.

Kategori 3: 21-30% av prisbasbeloppet

Exempelvis kan uppdraget förvalta egendom som omfattas av kategori 3 innebära:

- a) Ställföreträdaren handhar för huvudmannens räkning omfattande förvaltning av fastigheter och fast egendom
- b) Ställföreträdaren handhar huvudmannens affärsrörelser.
- c) Ställföreträdaren bistår huvudmannen med skuldsanering och omfattande skuldutredningar med en fortfarande aktiv huvudman,
- d) Ställföreträdaren förvaltar för huvudmannens räkning större förmögenheter eller fastigheter
- e) Ställföreträdaren bistår huvudmannen med upprättande av omfattande deklarationer.

§ 110.

Uppräkningarna i kategorierna 1-3 är *inte* uttömmande, det kan finnas andra fall som faller inom arvodeskategorierna.

7.6 Arvode för gode män och förvaltare som endast "Sörja för person"

7.6.1 Allmänna arvodesbestämmelser om ställföreträdare som endast "sörjer för person"

§ 111

Ställföreträdare har rätt till ett *skäligt* arvode för sitt uppdrag samt ersättning för de utgifter som varit *skäligen påkallade* för uppdragets fullgörande.

§ 112.

Ställföreträdaren är inte berättigad till arvode för arbete som ställföreträdaren utför men som faller utanför uppdraget. Bedömning om huruvida utfört arbete faller in under uppdraget görs av överförmyndarnämnden i samband med arvodering.

§ 113.

Det är huvudmannens behov som avgör vad som ska anses ingå i uppdraget. Det innebär att arvodet kan skifta över tid beroende på vilka insatser ställföreträdaren har vidtagit.

§ 114.

Ställföreträdaren ska se till att huvudmannen får den hjälp och det bistånd huvudmannen har behov av.

§ 115.

Ställföreträdaren ska inte utföra de uppgifter som åligger socialtjänsten.

§ 116.

Ställföreträdaren ska inte utföra uppgifter som ankommer på anhöriga.

7.6.2 Begäran om arvode

§ 117.

För rätt till arvode måste ställföreträdaren särskilt ansöka om arvode och inlämna sin redogörelse till Överförmyndarnämnden.

§ 118.

Ställföreträdaren har endast rätt till ersättning för det uppdrag som ställföreträdaren blivit förordnad för genom beslut från allmän domstol eller från Överförmyndarnämnden.

§ 119.

Ställföreträdaren ska ge Överförmyndarnämnden de upplysningar som Överförmyndarnämnden anser sig behöva för att kunna fatta beslut om arvode.

7.6.3 Beslut om arvode

§ 120.

Överförmyndarnämnden beslutar om det är huvudmannen eller kommunen som ska arvodera ställföreträdaren.

§ 121.

Överförmyndarnämnden beslutar om arvodets storlek och kostnadsersättning.

§ 122.

Ställföreträdare som missköter sitt uppdrag eller sin redovisning kan få sänkt arvode eller inget arvode alls.

§ 123.

Beslut om arvode och ersättning kan överklagas till allmän domstol av både ställföreträdare och huvudman.

§ 124.

Om ställföreträdarens uppdrag endast täcker delen "sörja för person" så ska arvoderingen beräknas utifrån nedanstående kategorier:

Kategori 1: 1-10% av prisbasbeloppet.

Exempelvis kan uppdraget sörja för person som omfattas av kategori 1 innebära:

- a) Ställföreträdaren träffar huvudmannen ca en gång i månaden,
- b) Ställföreträdaren har telefonkontakt med huvudman, anhöriga, boende och socialtjänsten i måttlig omfattning.

Kategori 2: 11-20% av prisbasbeloppet.

Exempelvis kan uppdraget sörja för person som omfattas av kategori 2 innebära:

- a) Ställföreträdaren gör ett personligt besök i huvudmannens bostad en gång i månaden,
- b) Ställföreträdaren har telefonkontakt med huvudman, anhöriga, boende och socialtjänsten i större omfattning.
- c) Ställföreträdaren ansöker om insatser för huvudmannens räkning utöver det som normalt sett kan anses falla inom uppdraget.

Kategori 3: 21-30% av prisbasbeloppet.

Exempelvis kan uppdraget sörja för person som omfattas av kategori 3 innebära:

- a) Ställföreträdaren gör personligt besök i huvudmannens bostad flera gånger i månaden,
- b) Ställföreträdaren har telefonkontakt med huvudman, anhöriga, boende och socialtjänsten i mycket stor omfattning, dock ska kontakten vara motiverat med hänsyn till uppdraget.
- c) Ställföreträdaren ansöker om och samordning av insatser för huvudmannen utöver det vanliga.
- d) Högre arvode kan även ges om huvudmannen kontaktar sin ställföreträdare synnerligen ofta på grund av sin sjukdomsbild.

§ 124.

Uppräkningarna i kategorierna 1-3 är *inte* uttömmande, det kan finnas andra fall som faller inom arvodeskategorierna.

8. Extra arvode i samband med specifik åtgärd

8.1 Allmänna arvodesbestämmelser vid specifik åtgärd

§ 125

För att ha rätt till extra arvode måste ställföreträdaren särskilt ansöka om extra arvode.

Ansökan ska innehålla uppgift om:

1. Ange vad ansökan gäller,
2. Vilka uppgifter ställföreträdaren utfört,
3. Varför uppgiften inte kunnat skötas av någon annan.

§ 126.

Vid Överförmyndarnämndens bedömning av eventuellt extra arvode tas hänsyn till tidsåtgången för arbetet och svårighetsgraden på det utförda arbetet.

§ 127.

Om Överförmyndarnämnden anser att det arbete som ställföreträdaren begär extra arvode för faller in under ställföreträdarens ordinarie uppdrag så kan Överförmyndarnämnden besluta att istället för extra arvode ersätta ställföreträdaren genom det vanliga arvodet.

§ 128.

Ställföreträdaren kan vara berättigad till extra arvode om ställföreträdaren utfört ett arbete *utöver* det vanliga i samband med sitt uppdrag:

Exempelvis kan extra arvode utöver uppdraget beviljas för:

- a) Extra insats i samband med flytt,
- b) Extra insats i samband med försäljning av fast egendom,

- c) Extra insats i frågan om skuldsanering,
- d) Svår sjukdom hos huvudmannen som innebär extra arbete för ställföreträdaren,
- e) Extra insats i komplicerade bodelningar i samband med arv eller skilsmässa,
- f) Extra insats i samband med rättegång i domstol eller liknande extraordinära händelser.

§ 129.

Arvoderingen bestäms enligt nedanstående kategorier.

Exempelvis kan extra arvode för arbete inom uppdraget beviljas enligt kategori 1:

Kategori 1: 150-200 kr/timme

Arbete som normalt får anses tillhöra uppdraget såsom bostadsavveckling, fastighetsförsäljning med mäklare, bevaka rätt vid enklare tvistemål, skilsmässa, dödsbo och liknande.

Exempelvis kan extra arvode för arbete som *till viss del går utöver* uppdraget beviljas enligt kategori 2:

Kategori 2: 250-350 kr/timme

Arbete som till viss del går utöver vad som normalt får anses tillhöra uppdraget såsom omfattande arbete i samband med som bostadsavveckling och fastighetsförsäljning, bevaka rätt vid brottmål och svårare tvistemål och vårdnadstvister och liknande mer krävande händelser.

Exempelvis kan extra arvode för arbete som går utöver uppdraget beviljas enligt kategori 3:

Kategori 3: 400-500 kr/timme

Arbete som går *utöver* vad som normalt får anses ingå i uppdraget såsom större fastighetsaffärer, avtalsskrivning och förvaltning av huvudmannens näringsverksamhet, svåra tvistemål och brottmål.

§ 130.

Uppräkningarna i kategorierna 1-3 är *inte* uttömmande, det kan finnas andra fall som faller inom arvodeskategorierna.

9. Arvode till förmyndare

9.1 Allmänna arvodesbestämmelser för förmyndare

§ 131.

Förordnade förmyndare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande.

§ 132.

Arvodets storlek beror på hur stora tillgångar barnet har och vilken arbetsinsats som krävs av den förordnade förmyndaren.

§ 133.

Ställföreträdaren är inte berättigad till arvode för arbete som ställföreträdaren utför men som faller utanför uppdraget. Bedömning om huruvida utfört arbete faller in under uppdraget görs av överförmyndarnämnden i samband med arvodering.

§ 134.

Huvudmannens behovsbild som avgör vad som ska anses ingå i uppdraget. Det innebär att arvodet kan skifta över tid beroende på vilka insatser ställföreträdaren har vidtagit.

§ 135.

Förmyndare är skyldig att lämna Överförmyndarnämnden de uppgifter som Överförmyndarnämnden anser sig behöva för att kunna besluta om arvodet.

9.2 Begäran om arvode

§ 136.

För rätt till arvode måste förmyndaren särskilt ansöka om arvode och inlämna sin redogörelse till Överförmyndarnämnden.

§ 137.

Ställföreträdaren har endast rätt till ersättning för det uppdrag som ställföreträdaren blivit förordnad för genom beslut från allmän domstol eller från Överförmyndarnämnden.

§ 138.

Ställföreträdaren ska ge Överförmyndarnämnden de upplysningar som Överförmyndarnämnden anser sig behöva för att kunna fatta beslut om arvode.

9.3 Beslut om arvode

§ 139.

Överförmyndarnämnden tillämpar vad som sagts ovan under "Förvalta egendom" vid beslut och bedömning av arvode till förordnad förmyndare.

§ 140.

Överförmyndarnämnden beslutar om arvode ska utbetalas i varje enskilt fall.

10. Arvode för särskilt förordnade vårdnadshavare

10.1 Allmänt om arvodestämmelserna för särskilt förordnade vårdnadshavare

§ 141

I gällande lagstiftning finns inget stöd för att en särskilt förordnad vårdnadshavare är berättigad till ersättning. Undantaget om den särskilt förordnade vårdnadshavaren samtidigt är familjehemsförälder.

§ 142.

Ställföreträdaren är inte berättigad till arvode för arbete som ställföreträdaren utför men som faller utanför uppdraget. Bedömning om huruvida utfört arbete faller in under uppdraget görs av överförmyndarnämnden i samband med arvodering.

§ 143.

Huvudmannens behovsbild som avgör vad som ska anses ingå i uppdraget. Det innebär att arvodet kan skifta över tid beroende på vilka insatser ställföreträdaren har vidtagit.

§144.

Särskilt förordnade vårdnadshavare är skyldig att lämna Överförmyndarnämnden de uppgifter som Överförmyndarnämnden anser sig behöva för att kunna besluta om arvodet.

10.2 Begäran om arvode

§ 145.

För rätt till arvode måste förmyndaren särskilt ansöka om arvode och inlämna sin redogörelse till Överförmyndarnämnden.

§ 146.

Ställföreträdaren har endast rätt till ersättning för det uppdrag som ställföreträdaren blivit förordnad för genom beslut från allmän domstol eller från Överförmyndarnämnden.

§ 147.

Ställföreträdaren ska ge Överförmyndarnämnden de upplysningar som Överförmyndarnämnden anser sig behöva för att kunna fatta beslut om arvode.

10.3 Beslut om arvode

§ 148.

Överförmyndarnämnden tillämpar vad som sagts ovan under " Arvodesbestämmelser och för gode män till ensamkommande flyktingbarn" vid beslut och bedömning av arvode till särskilt förordnad vårdnadshavare.

§ 149.

Om vårdnaden av barnet flyttas över till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare som barnet varit familjehemsplacerat hos, får kommunen fortsätta att betala dessa vårdnadshavare skälig ersättning (SoL 6:11).

§ 150.

Överförmyndarnämnden beslutar om arvode ska utbetalas i varje enskilt fall.

11. Arvode för godmanskap av tillfällig karaktär

11.1 Allmänna bestämmelser om arvode för godmanskap av tillfällig art

§ 151.

God man som förordnats av överförmyndaren enligt någon av bestämmelserna i föräldrabalken kap 11 §§ 1-3 har rätt till skäligt arvode för sitt uppdrag.

§ 152.

Förordnade gode män har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande.

§ 153.

Ställföreträdaren är inte berättigad till arvode för arbete som ställföreträdaren utför men som faller utanför uppdraget. Bedömning om huruvida utfört arbete faller in under uppdraget görs av överförmyndarnämnden i samband med arvodering.

§ 154.

Arvodets storlek beror behovsbild av huvudmannens behovsbild.

§ 155.

Huvudmannens behovsbild som avgör vad som ska anses ingå i uppdraget. Det innebär att arvodet kan skifta över tid beroende på vilka insatser ställföreträdaren har vidtagit.

11.2 Begäran arvode

§ 156.

För rätt till arvode måste ställföreträdaren särskilt ansöka om arvode och inlämna sin redogörelse till Överförmyndarnämnden.

Ansökan ska innehålla uppgift om:

1. Vad ansökan gäller,
2. Vilka uppgifter ställföreträdaren utfört.

§ 157.

Ställföreträdaren har endast rätt till ersättning för det uppdrag som ställföreträdaren blivit förordnad för genom beslut från allmän domstol eller från Överförmyndarnämnden.

§ 158.

Ställföreträdaren ska ge Överförmyndarnämnden de upplysningar som Överförmyndarnämnden anser sig behöva för att kunna fatta beslut om arvode.

11.3 Beslut om arvode

§ 159.

Överförmyndarnämnden tillämpar vad som sagts ovan under "Förvalta egendom" vid beslut och bedömning av arvode till ställföreträdare förordnad enligt FB 11:1.

§ 160.

Överförmyndarnämnden tillämpar vad som sagts ovan under rubriken "Extra arvode" vid beslut och bedömning av arvode till ställföreträdare förordnad enligt FB 11:2-3.

§ 161.

Överförmyndarnämnden som beslutar om arvode ska utbetalas i varje enskilt fall.

12. Arvode för gode män till ensamkommande flyktingbarn

12.1 Allmänna arvodesbestämmelser om arvode för gode män till ensamkommande flyktingbarn

§ 162.

God man förordnad enligt lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn har enligt § 12 i nämnda lag rätt till arvode och ersättning.

§ 163.

För arbete som faller inom uppdragets gränser har god man rätt till arvode. Den gode mannen ska delta på möten som berör huvudmannen med migrationsverket, med socialtjänst, skola och sjukvård.

§ 164.

Den förordnade gode mannen har rätt till visst arvode för restid.

12.2 Begäran om arvode

§ 165.

För rätt till arvode måste ställföreträdaren särskilt ansöka om arvode och inlämna sin redogörelse till Överförmyndarnämnden, förutsatt att .

Ansökan ska innehålla uppgift om:

1. Vad ansökan gäller,
2. Vilka uppgifter ställföreträdaren utfört.

§ 166.

Ställföreträdaren har endast rätt till ersättning för det uppdrag som ställföreträdaren blivit förordnad för genom beslut från allmän domstol eller från Överförmyndarnämnden.

§ 167.

Ställföreträdaren ska ge Överförmyndarnämnden de upplysningar som Överförmyndarnämnden anser sig behöva för att kunna fatta beslut om arvode.

12.3 Beslut om arvode

§ 168.

Arvode utgår med 200 kr per timme.

§ 169.

Arvode för restid utgår med 35 kr per påbörjad timme. Arvode för restid betalas ut per hel timme. Med restid förstås som: tid för resor som gode mannen gör i uppdraget eller i omedelbar anslutning till uppdraget, t.ex. resor till barnets boende eller skola.

§ 170

Överförmyndarnämnden beslutar om arvode ska utbetalas i varje enskilt fall.

13. Bestämmelser om vem som betalar arvode

13.1 Bestämmelser om när arvode bekostas av huvudmannen

§ 171.

Huvudregeln är att huvudmannen betalar arvode och ersättning till ställföreträdaren när ställföreträdaren med stöd av förordnad enligt Föräldrabalken (1949:831).

§ 172.

Huvudmannen ersätter skatt och avgifter, som faller inom ställföreträdaruppdraget.

§ 173.

Ställföreträdaren har ansvar att tillse att det finns tillgångar för att betala det egna arvodet.

§ 174.

Ställföreträdaren får endast betala ut arvode till sig själv efter beslut från Överförmyndarnämnden.

13.2 Bestämmelser om när arvode bekostas av Hörby eller Höors kommun

§ 175.

Kommunen står för arvode och ersättning till ställföreträdaren, samt skatt och avgifter om:

- a) Huvudmannens inkomster före skatt understiger 2,65 gånger av det vid tiden aktuella prisbasbeloppet, det år uppdraget utförs, eller
- b) Huvudmannens tillgångar understiger 2 gånger av det vid tiden aktuella prisbasbeloppet, det år uppdraget utförs.

§ 176.

Överförmyndarnämnden kan besluta att huvudmannens själv ska stå för kostnaden även om tillgångar och inkomster är så låga att kommunen bör stå för kostnaden:

- a) Detta kan göras t.ex. om kommunen annars skulle bidra till kapitalbildning hos huvudmannen. **(Jmf Svea Hovrätt mål nr ÖÅ 4041/97)**
- b) Huvudmannens tillgångar och inkomster är sådana att hen själv bör stå för arvodet. Detta kan göras t.ex. om huvudmannen har stora kostnader för sjukvård.

§ 177.

Prisbasbeloppet regleras årligen av regeringen. För år 2019 är det 46 500 kronor.

14. Bestämmelser om körersättning och kostnadsersättning

14.1 Allmänna bestämmelser om körersättning & kostnadsersättning

§ 178.

Ersättning för körersättning utgår om körningen som ställföreträdaren gjort faller inom uppdraget.

§ 179.

Resor för besök som anhörig till huvudmannen, skjuts av huvudmannen till olika aktiviteter och liknande ingår inte i uppdraget och ersätts inte.

§ 180.

Körersättning utgår inte för resor med tåg, buss, båt eller flyg, dessa resor ersätts i stället genom kostnadsersättning.

§ 181.

Ställföreträdaren har rätt till en kostnadsersättning. Kostnadsersättningen är schablonbaserad och utgår med 2 % av gällande prisbasbelopp.

14.2 Begäran om körersättning & kostnadsersättning

§ 182.

Körersättning måste styrkas med en körjournal där datum, körsträcka och syftet med resan ska tydligt anges.

§ 183.

Begär ställföreträdaren kostnadsersättning utöver schablonersättningen ska utläggerna styrkas från första kronan.

14.3 Beslut om körersättning

§ 184.

Körersättningens storlek följer den statliga normen med ersättning per körd kilometer. Körersättningen är inte en skattepliktig inkomst av Överförmyndarnämnden.

§ 185.

Ställföreträdaren är ansvarig för att utgifterna som ställföreträdaren får ersättning för kan styrkas eller på annat sätt göras sannolika för Skatteverket.

15. Bestämmelser om vad som inte ingår i uppdraget som ställföreträdare

15.1 Allmänna bestämmelser om åtgärder som ställföreträdare inte kan uppbära arvode för

§ 186.

Ställföreträdaren kan inte uppbära arvode för sysslor som inte ingår i uppdraget som ställföreträdare.

§ 187.

I ställföreträdarens uppdrag **ingår inte:**

- a) att hjälpa huvudmannen med omvårdnadsåtgärder,
- b) att hjälpa huvudmannen med trädgårdssysslor,
- c) att hjälpa huvudmannen med flytt- och/eller flyttstädning,
- d) att hjälpa huvudmannen med hushållssysslor såsom upphängning av gardiner, tvätt, handla mat,
- e) att följa med huvudmannen på besök till sjuk- och tandvård,
- f) att agera socialt stöd såsom besöka huvudmannen enbart i syfte att vara sällskap.

§ 188.

Ställföreträdaren ska inte träda in i en förälders ställning och har inget ansvar att "uppfostra" huvudmannen.

§ 189.

Ställföreträdaren ska inte överta bestämmanderätten i personliga angelägenheter från en huvudman. Exempelvis frågor om medicinska åtgärder, var huvudmannen ska bosätta sig, röstning i val och samtycke till vigsel.

15.2 Bestämmelser om vad som faller inom socialtjänstens område

§ 190.

Ställföreträdarens uppdrag ska inte betraktas som en utfyllnad av de insatser som företrädesvis anses höra till socialtjänstens område. Exempelvis kontaktperson, personlig assistent och ledsagarservice.

Ställföreträdaren ska verka för att någon annan åtar sig att praktiskt utföra sådana insatser.

16. Bestämmelser om åtgärder som kräver överförmyndarnämndens samtycke

16.1 Allmänna bestämmelser om när samtycke från nämnden krävs

§ 191.

Samtycke från nämnden lämnas i ett skriftligt beslut från Överförmyndarnämnden.

§ 192.

Ställföreträdare får inte köpa eller sälja fast egendom, fastigheter eller bostadsrätter för sin huvudmans räkning.

§ 193.

Ställföreträdare inte heller avtala om nyttjanderätt för fast egendom, fastigheter eller bostadsrätter för huvudmannens räkning.

§ 194.

Ställföreträdare får inte köpa aktier eller andra värdepapper som innebär en förlustrisk för sin huvudmans räkning.

§ 195.

Om ställföreträdare agerar utan Överförmyndarnämndens samtycke ska Överförmyndarnämnden ompröva ställföreträdarens lämplighet och pröva om eventuell redovisning ska granskas med anmärkning.